

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 01 0 K 014357 22 Kž
Sarajevo, 28.08.2023. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija Ismete Mujanović kao predsjednice vijeća, dr. sc. Mirze Hukeljića i Sonje Radošević kao članova vijeća, uz sudjelovanje Senide Kurtović kao zapisničarke, u krivičnom predmetu protiv optuženih M.Dž. i R.Dž., zbog krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1., u vezi sa članom 22. preuzetog Krivičnog zakona Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, odlučujući o žalbama kantonalnog tužitelja iz Bihaća i branitelja optuženih M.Dž. i R.Dž., izjavljenim protiv presude Kantonalnog suda u Bihaću broj 01 0 K 014357 19 K od 09.09.2021. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 28.08.2023. godine u prisustvu federalnog tužitelja Dragana Stupara, optuženog M.Dž. i njegovog branitelja Dragana Radetića i optuženog R.Dž. i njegovog branitelja Almira Smajića, donio je

R J E Š E N J E

Djelimičnim uvažavanjem žalbe branitelja optuženog R.Dž., a povodom te žalbe, po službenoj dužnosti, na osnovu člana 324. Zakona o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine i u odnosu na optuženog M.Dž., ukida se presuda Kantonalnog suda u Bihaću broj 01 0 K 014357 19 K od 09.09.2021. godine i predmet vraća prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Kantonalnog suda u Bihaću broj 01 0 K 014357 19 K od 09.09.2021. godine optuženi M.Dž. i R.Dž. oglašeni su krivim za krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1., u vezi sa članom 22. preuzetog Krivičnog zakona Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije (KZ SFRJ), te osuđeni na kazne zatvora u trajanju od po 7 (sedam) godina. Istom presudom oštećeni Dž.S., F.S., F.M., M.K. i E.S. su, na osnovu člana 212. stav 3. Zakona o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine (ZKP FBiH), sa imovinskopravnim zahtjevima upućeni na parnični postupak, a optuženi su na osnovu člana 202. stav 4. ZKP FBiH oslobođeni dužnosti naknade troškova krivičnog postupka.

Protiv ove presude žalbu je izjavio kantonalni tužitelj iz Bihaća (kantonalni tužitelj) zbog odluke o krivično-pravnoj sankciji, s prijedlogom da se pobijana presuda preinači tako što će se optuženim izreći kazne zatvora koje će biti srazmjerne težini, posljedicama i okolnostima počinjenog krivičnog djela i stepenu krivnje optuženih.

Branitelj optuženog M.Dž. je izjavio žalbu zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka i, kako se navodi, povrede odredaba Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda u vezi sa članom 2. stav 3. Ustava BiH, s prijedlogom da se pobijana presuda ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno odlučivanje, dok je branitelj optuženog R.Dž. žalbu izjavio zbog bitnih povreda odredaba krivičnog postupka, povrede krivičnog zakona, pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i odluke o kazni, s prijedlogom da se pobijana presuda ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno odlučivanje ili da se pobijana presuda preinači i optuženi oslobodi od optužbe. U žalbi branitelj optuženog R.Dž. je, u smislu odredbe člana 319. ZKP FBiH, zatražio da bude obaviješten o vremenu održavanja sjednice vijeća kako bi istoj prisustvovao.

Federalni tužitelj je svojim podneskom T01 0 KTRZZ 0004631 22 2 od 08.06.2022. godine predložio da se žalba kantonalnog tužitelja uvaži i pobijana presuda preinači na način da se optuženima izrekne strožija kazna zatvora od izrečene, a da se žalbe branitelja optuženih M.Dž. i R.Dž. odbiju kao neosnovana.

Na sjednici vijeća ovog suda održanoj u smislu odredbe člana 319. ZKP FBiH, federalni tužitelj je naveo kako ostaje kod navoda iz podneska Federalnog tužiteljstva od 08.06.2022. godine, dok su branitelji optuženih izjavili kako u cjelosti ostaju pri osnovima, navodima i prijedlozima iz izjavljenih žalbi.

Ispitujući pobijanu presudu u granicama žalbenih navoda, a po službenoj dužnosti i u smislu odredbe člana 321. ZKP FBiH da li je na štetu optuženih povrijeđen krivični zakon, ovaj sud je odlučio kao u izreci iz slijedećih razloga:

Branitelj optuženog M.Dž. u žalbi navodi kako je prvostepeni sud, ispustivši opis oružja iz potvrđene optužnice prema kojoj su optuženi kao saizvršitelji počinili ubistvo oštećenog E.K. puškom kalibra 7,62 mm, svjesno povrijedio objektivni identitet optužnice u odnosu na izreku pobijane presude, navodeći da se ne radi o „neznačajnoj izmjeni“, obzirom da vrsta oružja predstavlja identifikacionu činjenicu (njegov branjenik optuženi M.Dž. je kao aktivni vojnik u to vrijeme dužio oružje kalibra 7,62 mm), te obzirom da ovakvom povredom objektivnog identiteta ostaje nerazjašnjeno na koji način je i od strane koga oštećeni E.K. lišen života.

Odredbom člana 295. stav 1. ZKP FBiH propisano je da se presuda može odnositi samo na djelo koje je predmet optužbe sadržane u potvrđenoj, odnosno na glavnom pretresu izmijenjenoj optužnici. Ova odredba ima za cilj osigurati ostvarenje značajnih načela krivičnog postupka, primjenu akuzatorskog načela prema kojem tužitelj određuje predmet postupka, a slijedom toga i predmet presude, te s tim u vezi kontradiktornost glavnog pretresa; poštivanje prava optuženog na odbranu jer optuženi, putem sadržaja optužnice, mora biti upoznat sa djelom za koje se tereti kako bi mogao pripremiti svoju odbranu; te osiguranje objektivnog položaja suda tokom suđenja. U svjetlu poštivanja navedenih principa procijenjuje se postojanje prekoračenja optužbe koje vodi bitnoj povredi odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka j) ZKP FBiH. Izmjene u činjeničnom opisu krivičnog djela u optužnici (izostavljanje kalibra puške), po ocjeni ovog suda, nisu takvog karaktera da dovode do povrede bilo kojeg od gore pomenutih načela. Ispuštanjem kalibra vatrenog oružja kojim je počinjeno predmetno ubistvo suštinski se ostaje u okviru granica koje postavlja tužitelj u potvrđenoj optužnici, pa se kao predmet počinjenja krivičnog djela i dalje navodi vatreno oružje (puška), dok se ne mjenja način izvršenja krivičnog djela (pucanjem više metaka u oštećenog), iz čega slijedi da

izmijenjenim opisom izreke pobijane presude (izostavljeni kalibar oružja) nisu promijenjene ranije opisane okolnosti počinjenja ovog krivičnog djela iz kojih proizlaze bitna obilježja krivičnog djela. Osim toga, obzirom da je u opisu krivičnog djela izreke pobijane presude (na isti način kao i u opisu krivičnog djela iz potvrđene optužnice) navedeno da su svi optuženi bili naoružani puškama (bez navođenja kalibra) i da je oštećeni lišen života ispaljenjem više metaka, onda ispuštanje oznake kalibra oružja nije imalo uticaja na identifikaciju počinitelja ubistva i načina na koji je oštećeni lišen života. Radi svega navedenog, opisanom intervencijom u činjeničnom opisu krivičnog djela u izreci pobijane presude nije povrijeđen objektivni identitet optužnice, te nije učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka j) ZKP FBiH.

Pobijajući prvostepenu presudu zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka, branitelj optuženog M.Dž. u žalbi ističe da je prvostepeni sud propustio savjesno ocjeniti svaki dokaz pojedinačno i u vezi sa ostalim dokazima, posebno ističući da je propustio dati ocjenu iskaza svjedoka koji su proturiječni ranije datim iskazima u istrazi, te da je propustio dovesti u vezu iskaze ispitanih svjedoka sa izvedenim materijalnim dokazima, čime je učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 2., u vezi sa članom 296. stav 2. ZKP FBiH. Branitelj u žalbi posebno ukazuje na razlike u iskazima ispitanih svjedoka u pogledu opisa lica koja su počinila krivično djelo opisano izrekom pobijane presude, kao i na nedostatke u prepoznavanju tih lica od strane svjedoka, navodeći da u tim opisima postoje značajne razlike i nedostaci koje prvostepeni sud nije savjesno cijenio prilikom donošenja pobijane presude.

Tako se u pogledu iskaza svjedoka Dž.S. u žalbi navodi da je prilikom ispitivanja na glavnom pretresu ovaj svjedok izvršio navodno prepoznavanje optuženog M.Dž. pokazujuću na njega kao na jednog od napadača, iako mu nije mogao navesti ime. Navedeno branitelj dovodi u vezu sa navodom ovog svjedoka da mu je njegov sin E.S. rekao da su napadači čarapu nabili na glavu, pa branitelj ističe da takav odgovor svjedoka iskustveno nije prihvatljiv i uvjerljiv, te da iz njega proizlazi da svjedok nije ni vidio napadače, nego iznosi njihov opis kako mu ga je prenio njegov sin E.S., pa zbog toga nije ni mogao prepoznati optuženog u sudnici. Suprotno navodima iz žalbe, prvostepeni sud je cijenio iskaz ovog svjedoka u vezi sa drugim izvedenim dokazima na osnovu kojih je izveo zaključak o broju napadača, njihovom izgledu, broju napadača koji su ušli u kuću, te je imao u vidu da je svjedok u sudnici prepoznao jednog od napadača, na kojeg je pokazao (optuženi M.Dž.) iako mu nije znao ime ili prezime, a za navedeno sud je dao razloge na stranici 7. pobijane presude.

Branitelji optuženog M.Dž. i R.Dž. u žalbama ukazuju na razlike u iskazu svjedoka F.S., navodeći da je na glavnom pretresu izjavila da je prilikom napada prepoznala dvojicu napadača, i to M.Dž. i R.Dž., dok je u iskazu iz istrage navela da je u vrijeme napada prepoznala samo M.Dž., a da joj je njen sin E.S. naknadno rekao da je prepoznao i drugog napadača, te da se radilo o R.Dž., što je prvostepeni sud propustio cijiniti.

Suprotno ovim žalbenim navodima, prvostepeni sud je (stranica 6. pobijane presude) imao u vidu razlike u iskazima svjedoka iz istrage i sa glavnog pretresa, dajući konkretne razloge o tome zašto prihvata iskaz F.S. sa glavnog pretresa kao tačan i uvjerljiv, pa stoga nije izostala ocjena prvostepenog suda o razlikama u iskazima na koje je ukazano.

Branitelj optuženog M.Dž. u žalbi ukazuje da je F.S. u više navrata isticala kako od ranije poznaje M.Dž. i R.Dž., jer su išli u istu školu kao njena djeca, navodeći da je tako što nemoguće jer je, prema dokazima odbrane, optuženi M.Dž. osnovnu školu završio najkasnije u školskoj 1984/85. školskoj godini, dok je sin svjedokinje E.S. krenuo u školu najranije početkom školske 1986. godine, iz čega slijedi da ona nije mogla poznavati optuženog M.Dž. iz tog perioda. I ovaj prigovor je prvostepeni sud cijenio prilikom ocjene iskaza F.S., nalazeći kako su u jednom periodu školovanja sasvim sigurno njena djeca i optuženi išli u istu školu, u istom vremenskom periodu, obzirom na godine njihovog rođenja (M.Dž. 1971. godine, R.Dž. 1975. godine, A.S. 1976. godine i E.S. 1978. godine), iz čega slijedi kako prvostepeni sud ni na ovaj način nije propustio savjesno cijeniti ovaj dio iskaza svjedoka F.S. u odnosu na iskaze drugih svjedoka, odnosno materijalne dokaze.

Osporavajući pobijanu presudu zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka, branitelj optuženog R.Dž. u žalbi navodi da je službena zabilješka od 06.04.1995. godine, koja je sačinjena od svjedoka B.Š., a u kojoj je interpretirana izjava optuženih lica i u kojoj navodno priznaju počinjenje krivičnog djela, pravno nevaljan dokument bez ikakvog pravnog dejstva i značaja za ovaj krivični postupak i da se na takvoj službenoj zabilješci ne može zasnivati presuda, obzirom da se radi o izjavi koja nije potpisana od strane optuženih.

Ovaj žalbeni navod je osnovan. Iz obrazloženja pobijane presude proizilazi da je prvostepeni sud presudu zasnovao, između ostaloga, i na službenoj zabilješci od 06.04.1995. godine o obavljenom informativnom razgovoru sa sada optuženim M.Dž. (stranica 16., pasus drugi, stranica 18., pasus četvrti) na koju branitelj ukazuje žalbom. Iz službene zabilješke od 06.04.1995. godine proizilazi da se radi o zabilješci o obavljenom razgovoru sa sada optuženim M.Dž. koji prije obavljanja razgovora nije bio poučen od strane ovlaštene službene osobe da ne mora dati nikakvu izjavu, niti odgovarati na pitanja koja mu ovlaštena službena osoba postavlja, osim davanja osobnih podataka, niti je bio upoznat o pravima osumnjičenog, pa slijedom toga u skladu sa članom 234. stav 3. ZKP FBiH ta službena zabilješka se nije mogla upotrijebiti kao dokaz u krivičnom postupku. Stoga se osnovano žalbom branitelja ukazuje da je zasnivanjem presude na ovom dokazu prvostepeni sud počinio bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka i) ZKP FBiH. Isto se odnosi i na službenu zabilješku od 29.03.1995. godine, kao i na druge dokaze koji sadrže interpretacije iskaza osumnjičenih koji nisu bili upozoreni u navedenom smislu.

Ovaj sud smatra da su razlozi zbog kojih je uvažio ove žalbene navode branitelja optuženog R.Dž. od koristi i za saoptuženog M.Dž., koji nije podnio žalbu u tom pravcu, pa je postupio u skladu sa članom 324. ZKP FBiH, kojim je propisano da će drugostepeni sud, ako povodom ma čije žalbe utvrdi da su razlozi zbog kojih je donio odluku u korist nekog optuženog od koristi i za kojeg od saoptuženih koji nije podnio žalbu ili je nije podnio u tom pravcu, postupiti po službenoj dužnosti kao da takva žalba postoji.

Iz navedenih razloga ovaj sud je žalbu branitelja optuženog R.Dž. djelimično uvažio, a povodom te žalbe, po službenoj dužnosti i u odnosu na optuženog M.Dž., pobijanu presudu ukinuo na osnovu člana 330. stav 1. tačka a) ZKP FBiH i predmet vratio prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

Kako je pobijana presuda ukinuta zbog bitnih povreda odredaba krivičnog postupka ovaj sud nije bio u prilici ispitati osnovanost žalbenih prigovora kantonalnog tužitelja koji se odnose na odluku o krivičnopravnoj sankciji i branitelja optuženih M.Dž. i R.Dž. koji se odnose na druge žalbene osnove.

U ponovnom postupku prvostepeni sud će otkloniti utvrđene bitne povrede odredaba krivičnog postupka na koje je ukazano ovim rješenjem, ponoviti ranije izvedene dokaze, a po potrebi izvesti i druge, pa će nakon pažljive analize svih dokaza donijeti novu na zakonu osnovanu odluku.

Zapisničarka
Senida Kurtović,s.r.

Predsjednica vijeća
Ismeta Mujanović,s.r.